

Aan
de gemeenteraad

Datum 23 september 2025
Zaaknummer 2026-0096413

Betreft Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten, Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp en Evaluatie en contractverlenging Dordrecht Sociaal

Vergadering van

Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Samenleving - Jeugd en Onderwijs
Auteur: Eline de Koning
E-mail: esc.de.koning@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Eline de Koning
Openbaar: Ja

Deadline

-

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college informeert de raad per raadsinformatiebrief over de voortgang.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De bestuursopdracht is afgerond, er is een voortgangsbrief over de sturing op jeugdhulp en er is een evaluatie uitgevoerd op het contract met Dordrecht Sociaal.

Wat is de te delen informatie?

Resultaat bestuursopdracht ombuigingen en hervormingen

Het resultaat van de bestuursopdracht is bijgevoegd. DG&J heeft een taakstelling van 8% doorgevoerd in de begroting 2026. Hier heeft u mee ingestemd in uw zienswijze op de begroting 2026. Deze taakstelling bestaat uit twee onderdelen (1) het hanteren van de begroting van 2025 als nullijn voor 2026 –indexatie daargelaten- voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en (2) het verminderen van de formatie van leerplicht en voortijdig schoolverlaten (LVS) op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht. Deze taakstelling betekent een forse inhoudelijke opgave. We zien namelijk dat het aantal meldingen bij deze organisatieonderdelen juist toeneemt. Samengevat gaan we daar als volgt mee om:

- Veilig Thuis draagt casuïstiek sneller over naar de lokale wijkteams (Dordrecht Sociaal).
- Voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (onderdeel van de GGD) wordt de impactanalyse vertaald naar een basispakket, waarin in ieder geval de wettelijke taken zijn opgenomen, aangevuld met een pluspakket. Voor beide pakketten wordt gewerkt aan een instrument dat helpt om de intensiteit van meldingen en trajecten beter in te schatten. Dit biedt meer inzicht in de benodigde inzet. Waar mogelijk stuurt het Algemeen Bestuur bij op het gewenste dienstverleningsniveau.

- Voor het organisatieonderdeel LVS ligt de focus op de meldingen waarop een wettelijke meldingsplicht rust.
- Het organisatieonderdeel Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) bedraagt ongeveer 75% van de begroting van DG&J. Daarmee is dit het meest logische organisatieonderdeel om op de kosten te besparen. Hiervoor loopt het verbeterprogramma waarin gestuurd wordt op betaalbare jeugdhulp.

Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp regio Zuid-Holland Zuid

Op 19 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur van de DG&J ingestemd met de uitgangspunten van het Verbeterprogramma Beschikbare en betaalbare jeugdhulp. Dit is een gezamenlijk programma van de tien gemeenten in de jeugdhulpregio Zuid-Holland Zuid en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). Het doel van het programma spreekt voor zich: het beschikbaar en betaalbaar houden van de jeugdhulp in de regio, zodat kinderen en gezinnen die echt ondersteuning nodig hebben deze ook krijgen. Passend en tijdig.

In het verbeterprogramma wordt onder andere gewerkt aan het beter afbakenen van jeugdhulp in de verordening (wat is jeugdhulp en wat niet?), vindt een aanscherping plaats van de contracten met de jeugdhulpaanbieders, wordt ingezet op een verbeterde samenwerking met huisartsen en Gecertificeerde Instellingen (GI's) en wordt samen opgetrokken met samenwerkingspartners vanuit de programma's Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en Passend Jeugdhulplandschap.

In de bijlage bij deze raadsinformatiebrief vindt u een stand van zaken van het verbeterprogramma. Daarnaast informeren wij u over de voortgang van het project In Verbinding en over de start van een kostprijsonderzoek.

Evaluatie en contractverlenging Dordrecht Sociaal

In navolging van de regionale ontwikkelingen jeugdhulp, informeren wij u over de voortgang binnen de brede opdracht aan Dordrecht Sociaal. Het college heeft in 2022 gekozen voor een integrale en meerjarige aanbesteding van de sociale wijkteams, het buurtwerk en jongerenwerk: Dordrecht Sociaal. De stichting is een combinatie van de partijen De Sociale Basis (MEEVivenz), Stichting Jeugdteams ZHZ1 en Contour de Twern. Het contract loopt van 2023 tot eind 2026. Dit betekent dat eind 2025 zowel de gemeente Dordrecht als Dordrecht Sociaal formeel moeten aangeven of zij de samenwerking wensen voort te zetten. Het college is voornemens om het contract te verlengen. Hieronder leest u over de voortgang van het contract met Dordrecht Sociaal en de voorgenomen verlenging van het college.

Voortgang

Onze opdracht aan Dordrecht Sociaal beoogt een verschuiving van specialistische hulp naar preventieve dienstverlening, een betere benutting van het informele aanbod in de stad en meer inwoners te bereiken in kwetsbare posities door vindplaatsgericht en outreachend te werken. De wens is om de samenwerking tussen wijkteams, buurtwerk en jongerenwerk te versterken, zodat er een meer geïntegreerde aanpak ontstaat op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, zorg en jeugdhulp, in samenhang met onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen.

De beweging van curatief naar preventief is in gang gezet. Bijvoorbeeld doordat Dordrecht Sociaal, nu nog op kleine schaal met een pilot, meer zelf ondersteuning biedt en meer collectieve vormen van hulp en ondersteuning (basishulp). Daarmee beogen we de instroom vanuit Dordrecht Sociaal naar regionaal gecontracteerde jeugdhulp af te laten nemen. Daarnaast wordt er gewerkt aan het realiseren van integrale toegangspunten in samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). De ingezette beweging vertaalt zich in deze fase nog niet door tot een daling op het aantal jeugdhulp en Wmo indicaties. Maar we erkennen dat dit een grote (cultuur) verandering is die tijd kost en waarvan de effecten zich pas op langere termijn openbaren. Het vraagt ook dat wij vanuit onze rol als opdrachtgever, Dordrecht Sociaal zo goed mogelijk faciliteren om deze verandering te realiseren.

Verder zien we dat er meer inwoners in kwetsbare posities bereikt worden. Dordrecht Sociaal zet in op preventie en vroegsignalering, met als doel problemen in een vroeg stadium te herkennen en escalatie te voorkomen. In nauwe samenwerking met inwoners zijn laagdrempelige ontmoetingen georganiseerd, zoals wijkterrassen, oudergroepen op pleintjes en taal oefengroepen. Deze activiteiten bevorderden niet alleen sociale interactie, maar droegen ook bij aan de opbouw van sterke netwerken en veerkrachtige gemeenschappen. Daarnaast is de zichtbaarheid en aanwezigheid vergroot op vindplaatsen zoals kinderopvang, het onderwijs, bibliotheek, Drechtwerk

en samenwerking met de SDD. Een aandachtspunt is het beter benutten van het informele aanbod in de stad en de verbinding met vrijwillige initiatieven.

We signaleren dat de integrale samenwerking binnen Dordrecht Sociaal, dus tussen de wijkteams, het buurtwerk en jongerenwerk, nog volop in ontwikkeling is en dat dit veel inzet vraagt om te komen tot een stevige, integrale en gecoördineerde aanpak. De ervaring leert ons dat duurzame verandering tijd vraagt, en dat organisaties die tijd ook moeten krijgen om daadwerkelijk te kunnen transformeren – niet alleen op papier, maar ook in gedrag, cultuur en samenwerking.

Tot slot zijn inwoners tevreden over de dienstverlening van Dordrecht Sociaal. De gemiddelde waardering bedraagt een 4,6 (van de 5).

Voorgenomen verlenging

Het college is voornemens om het contract met Dordrecht Sociaal te verlengen. Dit betreft een verlenging van een periode van 4 jaar. Omdat er sprake is van minder financiële middelen (door o.a. wegvallen van middelen uit het politiek akkoord en van POK-middelen) wordt in het najaar van 2025 met Dordrecht Sociaal verkend hoe het nieuwe financiële kader zich verhoudt tot hun dienstverlening en of aanpassing daarin nodig is. Indien nodig wordt het financieel kader c.q. het ambitieniveau herzien en wordt uw raad hierbij betrokken.

Afsluitend nodigt het college uw raad graag uit voor een werkbezoek aan Dordrecht Sociaal in het 4e kwartaal 2025.

Samenhang met Dordtse visie op de ombuigingen

Uw raad heeft in aanvulling op de bestuursopdracht een aantal ombuigingsvoorstellen geaccordeerd die betrekking hebben op de DG&J. Het betreft:

- Voor de wettelijke taken rondom het Doorstroompunt (RMC) en Voortijdig Schoolverlaten (VSV) stellen we, naast rijksmiddelen, geen extra middelen meer beschikbaar. De DG&J ontving deze middelen namelijk, omdat ze niet voldoende geld kreeg van het Rijk. Met de wet van School naar duurzaam werk komt er regionale financiering voor het voorkomen van VSV en jeugdwerkloosheid. Dit voorstel uit de Perspectiefnota 2026 wordt momenteel nader uitgewerkt samen met de dienst.
- We zijn van plan om het budget binnen de opgave Samen voor Gezond uit de Perspectiefnota 2026 bij te stellen. We zien al een aantal jaar dat er budget overblijft op deze opgave. Hierbij moeten we wel opmerken dat de vorige beleidsperiode COVID-19 van invloed is geweest op de uitvoerbaarheid van taken. Inmiddels zien we ook dat het Rijk financiële keuzes maakt die doorwerken in de begroting van de GGD ZHZ. Deze ontwikkelingen moet het Algemeen Bestuur in samenhang met de begrotingsbehandeling bezien. We kunnen dit ombuigingsvoorstel realiseren vanaf 2027 wanneer we een zienswijze uitbrengen op de begroting 2027 van DG&J. Dat vraagt wel om een gedeelde zienswijze van de gemeenteraden en een besluit van het Algemeen Bestuur.
- Aanpak zorgfraude – zie perspectiefnota 2025
- Taskforce passende zorg (o.a. normenkader, ghostbusters) – zie perspectiefnota 2025. Zoals in onze bestuursrapportage 2025 is/wordt gemeld, kunnen we de taakstelling over het normenkader, die onderdeel uitmaakt van voornoemde ombuiging over de taskforce, niet realiseren.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Verbeterprogramma jeugdhulp

Er wordt uitvoering gegeven aan de verschillende acties in het verbeterprogramma. Waar het om de inkoop en contractering van aanbieders als ook de aanpak van zorgfraude gaat, is de SOJ aan zet. Per 1 januari 2026 worden de huidige inkoopcontracten vernieuwd.

Voor de overige acties, zoals de verbetering van de samenwerking met huisartsen, het versterken van de lokale teams (opdracht Dordrecht Sociaal) en de integrale toegang, het stimuleren van normaliseren en het vergroten van het aanbod aan algemene voorzieningen, zijn we als gemeente zelf verantwoordelijk. We trekken hierin nauw samen op met de SOJ en de andere 9 gemeenten in de regio. Een eerste stap is een aanpassing van het regionale raamwerk voor de

verordening jeugdhulp, die wij lokaal integreren in één verordening sociaal domein. Deze integrale verordening wordt u naar verwachting dit najaar aangeboden.

Naast het regionale verbeterprogramma waarin we samenwerken met de andere gemeenten in de regio en de SOJ, hebben we zelf lokaal ook verschillende acties lopen vanuit de visie Sociaal Domein Dordrecht 2030 en ombuigingsmaatregelen. Een deel van deze acties overlapt logischerwijs met de acties uit het regionale verbeterprogramma. Via de reguliere P&C-cyclus wordt u op de hoogte gebracht van de stand van zaken van de verschillende acties.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Bijdrage verkenning DG&J

De effecten zijn al verwerkt in de begroting 2026 van DG&J.

Verbeterprogramma jeugdhulp

We zijn voornemens om de effecten van het verbeterprogramma jeugdhulp -alsook de groei van het jeugdhulpverbruik- te verwerken in onze begroting 2026. De financiële effecten van het niet realiseren van de taakstelling op het normenkader hebben we overigens nog niet verwerkt in onze begroting 2026. We willen deze tegenvaller betrekken bij de mogelijk voordelige effecten van c.q. herschikking middelen door een herziene opzet van jeugdhulp naar voren (i.c. beweging van curatief naar preventief) bij Dordrecht Sociaal.

Evaluatie en contractverlenging Dordrecht Sociaal

Vooralsnog is het huidige financiële kader voor de sociale wijkteams taakstellend. Naar verwachting is dan wel een beroep op de niet-bestede middelen uit het Politiek Akkoord 2022-2026, onderdeel PA 2022-2026 Innovatie- en preventiebudget Sociaal Domein, nodig. We leggen deze eventuele verlengde inzet begin 2026 voor aan uw raad.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Begroting 2026 DG&J;
- RIB Integraal en Meerjarig Sociaal Domein 2023-2027 (2022-0012288, 1 februari 2022);
- RV Instemmen met de inzet POK-middelen (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen) voor kerntaken Sociaal Wijkteam (2022-0089851, 7 juni 2022);
- RIB Aanbesteding Sociaal Wijkteam, Buurtwerk en Jongerenwerk 2023-2026 (2022-0155803, 27 september 2022).

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M Post
secretaris

N. Mol
burgemeester